

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

ПРОПОЗИЦІЇ

21 листопада 2024 р.

Київ

№ 2-пр

Кабінет Міністрів України

Про надання пропозицій
щодо нормативно-правового регулювання
у сфері доставлення та зберігання
тимчасово затриманих транспортних засобів

1. ПРЕДМЕТ ПРОПОЗИЦІЙ

- (1) Органи Антимонопольного комітету України (далі – Комітет) здійснюють контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, за результатами чого виявлено проблемні питання нормативно-правового регулювання у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ДОСТАВЛЕННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ТИМЧАСОВО ЗАТРИМАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Нормативно-правове регулювання у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів

- (2) Процедура тимчасового затримання транспортних засобів працівниками уповноважених підрозділів *Національної поліції*, зберігання таких транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках визначено Порядком тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання (далі – Порядок № 1102), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2008 р. № 1102 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції транспортних засобів та їх зберігання» (далі – Постанова № 1102).
- (3) Порядок № 1102 затверджено відповідно до статті 265² Кодексу України про адміністративні правопорушення та статті 36 Закону України «Про виконавче провадження» (пункт 1 Постанови № 1102).
- (4) Так, відповідно до частини першої статті 265² Кодексу України про адміністративні правопорушення у разі наявності підстав вважати, що водієм вчинено порушення, передбачені частинами першою, другою, третьою, четвертою, шостою і сьомою статті 121, статтею 121³, частинами третьою, п'ятою, шостою і сьомою статті 122

(в частині порушення правил зупинки, стоянки, що створюють перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху, порушення правил зупинки чи стоянки на місцях, що позначені відповідними дорожніми знаками або дорожньою розміткою, на яких дозволено зупинку чи стоянку лише транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома)), статтями 122⁵, 124, 126, статтями 132¹, 206¹ цього Кодексу, працівник уповноваженого підрозділу, що забезпечує безпеку дорожнього руху, тимчасово затримує транспортний засіб шляхом блокування або доставляє його для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку, що дозволяється виключно у випадку, якщо розміщення затриманого транспортного засобу суттєво перешкоджає дорожньому руху або створює загрозу безпеці руху, або транспортний засіб розміщений на місцях, призначених для зупинки, стоянки, безоплатного паркування транспортних засобів, якими керують водії з інвалідністю або водії, які перевозять осіб з інвалідністю, призначених для зупинки, стоянки, паркування транспортних засобів, оснащених електричними двигунами (одним чи декількома), в тому числі за допомогою спеціального автомобіля-евакуатора.

- (5) Згідно з абзацом другим частини третьої статті 36 Закону України «Про виконавче провадження» тимчасове затримання та зберігання поліцією на спеціальних майданчиках чи стоянці виявленого за результатами розшуку транспортного засобу боржника здійснюються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.
- (6) Відповідно до абзацу першого пункту 2 Постанови № 1102 Національна поліція забезпечує функціонування спеціальних майданчиків і стоянок для зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.
- (7) Згідно з абзацом другим пункту 2 Постанови № 1102 дозволено територіальним (у тому числі міжрегіональним) органам Національної поліції для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів укладати договори з державними підприємствами, які належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції. У разі потреби зазначені державні підприємства залучають на конкурсних засадах підприємства, установи та організації недержавної форми власності для надання окремих видів таких послуг.
- (8) Відповідно до абзацу першого пункту 3 Порядку № 1102 доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів – евакуаторів (далі – евакуатор), у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану з транспортуванням транспортних засобів, і з якими територіальним (у тому числі міжрегіональним) органом Національної поліції укладені в установленому порядку договори.
- (9) Згідно з абзацом першим пункту 3 Порядку № 1102 для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку поліцейський викликає евакуатор через чергового відповідного територіального органу Національної поліції.
- (10) Відповідно до абзацу другого пункту 12 Порядку № 1102 умовами повернення зазначеним особам транспортного засобу є оплата вартості послуги з транспортування та/або зберігання транспортного засобу, а в разі винесення постанови про накладення стягнення у вигляді штрафу – його сплата.

- (11) Згідно з абзацом першим пункту 13 *Порядку № 1102* за транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці справляється *плата у встановленому спільним наказом МВС та Мінекономрозвитку розмірі за погодженням з Мінфіном.*
- (12) Так, *на виконання абзацу першого пункту 13 Порядку № 1102* наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 10.10.2013 № 967/1218/869, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 6 листопада 2013 р. за № 1887/24419, затверджено *розміри плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках (стоянках)* (далі – Розміри плат).
- (13) Відповідно до пункту 1 Розмірів плат розміри плат за транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці (далі – Розмір плати) стягуються з водіїв, власників (співвласників) тимчасово затриманого транспортного засобу і застосовуються незалежно від форми власності майданчика (стоянки) усіма підприємствами, установами та організаціями, які провадять діяльність, пов'язану із доставлянням та зберіганням транспортних засобів (крім бюджетних установ).
- (14) Згідно з пунктом 2 Розмірів плат розмір плати визначено без урахування податку на додану вартість, який справляється відповідно до Податкового кодексу України:

№ з/п	Найменування послуги	Одиниця виміру	Розмір плати, грн за один транспортний засіб (без ПДВ)
1	Транспортування транспортного засобу на спеціальний майданчик (стоянку) повною масою:		
	до 2000 кг включно	За послугу	600 грн
	від 2000 до 3000 кг	За послугу	700 грн
	від 3000 кг	За послугу	850 грн
2	Зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику (стоянці):		
	за першу – сьому добу, включно	за добу	120
	за кожну наступну добу, починаючи з восьмої доби	за добу	20

2.2. Нормативно-правове регулювання у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих *інспекторами з паркування транспортних засобів*

- (15) Процедуру тимчасового затримання *інспекторами з паркування*¹ транспортних засобів, зберігання таких транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках визначено Порядком тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання (далі – Порядок № 990), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 14 листопада 2018 р. № 990 «Про затвердження Порядку тимчасового затримання інспекторами з паркування транспортних засобів та їх зберігання» (далі – Постанова № 990).
- (16) Порядок № 990 затверджено відповідно до статті 265⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення.
- (17) Так, відповідно до частини другої статті 265⁴ Кодексу України про адміністративні правопорушення тимчасове затримання транспортного засобу шляхом доставки для зберігання на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється у разі вчинення порушення, передбаченого частинами третьою та сьомою статті 122 (порушення правил зупинки, стоянки в межах відповідного населеного пункту), частиною першою статті 152¹ цього Кодексу, у випадках, передбачених частиною третьою цієї статті, а так само у разі вчинення порушень, передбачених частинами другою та восьмою статті 152¹ цього Кодексу.
- (18) Згідно з абзацом першим пункту 3 Порядку № 990 *доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою спеціальних автомобілів-евакуаторів (далі – евакуатор), у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану із транспортуванням транспортних засобів, і з якими органами місцевого самоврядування укладено в установленому законодавством порядку договори.*
- (19) Відповідно до абзацу другого пункту 3 Порядку № 990 *зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів здійснюється на спеціальних майданчиках чи стоянках Національної поліції, її територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів, а також підприємств, установ та організацій, з якими територіальними (у тому числі міжрегіональними) органами Національної поліції укладено договори про надання послуг із зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.*
- (20) Згідно з пунктом 4 Порядку № 990 для доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку інспектор з паркування викликає евакуатор.
- (21) Відповідно до абзацу другого пункту 12 Порядку № 990 *умовами повернення зазначеним особам транспортного засобу є оплата вартості послуг з доставлення та/або зберігання транспортного засобу та сплата штрафу за вчинене правопорушення.*

¹Згідно з абзацом третім підпункту 7¹ пункту «а» частини першої статті 30 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать власні (самоврядні) повноваження з уповноваження інспекторів з паркування здійснювати у випадках, визначених законом, розгляд справ про адміністративні правопорушення та проводити тимчасове затримання транспортних засобів.

3. ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ЗАХИСТ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ У СФЕРІ ДОСТАВЛЕННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ТИМЧАСОВО ЗАТРИМАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Нормативно-правове регулювання у сфері законодавства про захист економічної конкуренції

- (22) У частині третій статті 42 Конституції України передбачено, що держава забезпечує захист конкуренції у підприємницькій діяльності. Не допускаються зловживання монопольним становищем на ринку, неправомірне обмеження конкуренції та недобросовісна конкуренція. Види і межі монополії визначаються законом.
- (23) Відповідно до частини третьої статті 18 Господарського кодексу України *органам державної влади та органам місцевого самоврядування*, їх посадовим особам забороняється приймати акти та вчиняти дії, які усувають конкуренцію або необґрунтовано сприяють окремим конкурентам у підприємницькій діяльності, чи запроваджують обмеження на ринку, не передбачене законодавством.
- (24) У частині другій статті 25 Господарського кодексу України передбачено, що *органам державної влади і органам місцевого самоврядування*, що регулюють відносини у сфері господарювання, забороняється приймати акти або вчиняти дії, що визначають привілейоване становище суб'єктів господарювання тієї чи іншої форми власності, або ставлять у нерівне становище окремі категорії суб'єктів господарювання чи іншим способом порушують правила конкуренції. У разі порушення цієї вимоги органи державної влади, до повноважень яких належить контроль та нагляд за додержанням антимонопольно-конкурентного законодавства, а також суб'єкти господарювання можуть оспорювати такі акти в установленому законом порядку.
- (25) Відповідно до частини третьої статті 25 Господарського кодексу України *уповноважені органи державної влади і органи місцевого самоврядування повинні здійснювати аналіз стану ринку і рівня конкуренції на ньому і вживати передбачених законом заходів щодо упорядкування конкуренції суб'єктів господарювання*.
- (26) Відповідно до абзацу третього статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) *економічна конкуренція (конкуренція) – це змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку*.
- (27) У статті 4 Закону передбачено, що *суб'єкти господарювання, органи влади, органи місцевого самоврядування*, а також органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію (частина друга).
- (28) Державний контроль за додержанням законодавства про захист економічної конкуренції, захист інтересів суб'єктів господарювання та споживачів від його порушень здійснюються органами Антимонопольного комітету України (абзац перший частини четвертої статті 4 Закону).
- (29) *Органи влади, органи місцевого самоврядування, органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти Антимонопольному*

комітету України у здійсненні його повноважень у сфері підтримки й захисту економічної конкуренції, обмеження монополізму та контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції (частина п'ята статті 4 Закону).

- (30) Відповідно до статті 50 Закону *порушеннями* законодавства про захист економічної конкуренції, зокрема, є:
зловживання монопольним (домінуючим) становищем (пункт 2);
антиконкурентні дії органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (пункт 3).
- (31) Згідно із частиною першою статті 13 Закону *зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку* є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (32) У частині другій статті 13 Закону передбачено, що зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається:
встановлення таких цін чи інших умов придбання або реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 1);
застосування різних цін чи різних інших умов до рівнозначних угод з суб'єктами господарювання, продавцями чи покупцями без об'єктивно виправданих на те причин (пункт 2).
- (33) Відповідно до частини третьої статті 13 Закону *зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність* згідно з законом.
- (34) Згідно із частиною першою статті 15 Закону *антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю* є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (35) Відповідно до частини третьої статті 15 Закону *вчинення антиконкурентних дій органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю забороняється і тягне за собою відповідальність* згідно з законом.

3.2. Виявлені органами Комітету порушення законодавства про захист економічної конкуренції у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів

- (36) Проблематика у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів є предметом реагування органів Комітету з метою державного захисту конкуренції як у частині забезпечення конкурентного механізму входу суб'єктів господарювання на ринки зазначених послуг (робіт) і конкуренції на них, так і безпосередньо захисту інтересів споживачів таких послуг (робіт).

- (37) Так, адміністративна колегія Південного міжобласного територіального відділення Комітету прийняла рішення про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафів, серед яких:
- рішення від 12.10.2021 № 65/55-рк/к у справі № 31-02/2021² [відповідач – фізична особа-підприємець (далі – ФОП) Пономарьов Микола Миколайович]³;
 - рішення від 12.10.2021 № 65/56-рк/к у справі № 32-02/2021 (відповідач – ФОП Заміхановський В'ячеслав Васильович)⁴;
 - рішення від 21.10.2021 № 65/59-рк/к у справі № 33-02/2021⁵ (відповідачі – ФОП Токарчук Олександр Ігорович і ФОП Грибовський Олег Олександрович)⁶,
- яким визнано, що зазначені суб'єкти господарювання у відповідних проміжках часу 2020 року займали монопольне (домінуюче) становище на ринку надання послуг із транспортування тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальні майданчики (стоянки) на території Одеської області в радіусі до 100 км від спеціальних майданчиків (стоянок) для тимчасово затриманих транспортних засобів за визначеними адресами, а також визнано встановлення та застосування цін / тарифів на вказані послуг без економічного обґрунтування зловживанням таким становищем.
- (38) Також адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Комітету надавала Головному управлінню Національної поліції в Івано-Франківській області рекомендації від 19.05.2023 № 63/5-рк/к⁷ припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 15 Закону, шляхом забезпечення визначення суб'єктів господарювання для надання послуг доставлення (евакуації) тимчасово затриманих уповноваженими підрозділами Національної поліції транспортних засобів на спеціальні майданчики (стоянки) відповідно до вимог Постанови № 1102.
- (39) Зі свого боку, Тимчасова адміністративна колегія Комітету прийняла рішення від 10.08.2023 № 40-р/тк⁸ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції та накладення штрафу у справі № 54/16-22, яким визнано, що комунальне підприємство «Транспортна інфраструктура міста» Дніпровської міської ради в період з 05.04.2021 по 10.08.2023 займало монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з доставки (транспортування, евакуації) тимчасово затриманих інспекторами з паркування Інспекції з питань контролю за паркуванням Дніпровської міської ради транспортних засобів на спеціальний майданчик чи стоянку за допомогою спеціальних автомобілів-евакуаторів у межах міста Дніпра із часткою 100%, а завищення вартості таких послуг – зловживанням таким становищем⁹.
- (40) Крім того, з огляду на соціальну важливість проблематики у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів відповідно до доручення Голови Комітету від 12.01.2024 № 13-01/30 міжобласним територіальним відділенням Комітету

²Залишено без змін за результатами оскарження до суду (справа № 916/3913/21) – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/108603629>

³<https://southmtv.amcu.gov.ua/npas/rishennya-vid-12102021-6555-rk>

⁴<https://southmtv.amcu.gov.ua/npas/rishennya-vid-12102021-6556-rk>

⁵Залишено без змін за результатами оскарження до суду (справа № 916/3954/21) – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/107946668>

⁶<https://southmtv.amcu.gov.ua/npas/rishennya-vid-21102021-6559-rk>

⁷<https://westernmtv.amcu.gov.ua/npas/pro-pripinennya-dij-yaki-mistyat-oznaki-porushennya-zakonodavstva-pro-zahist-ekonomichnoyi-konkurenciyi-68>

⁸<https://amcu.gov.ua/npas/pro-porushennya-zakonodavstva-pro-zahist-ekonomichnoyi-konkurenciyi-ta-nakladennya-shtrafu-422>

⁹Наразі триває судове оскарження (справа № 910/14941/23).

(далі – МТВ Комітету) доручено здійснити контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у цій сфері (далі – Доручення).

(41) За результатами здійснення контролю у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів виявлено ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції:

- щодо транспортних засобів, затриманих працівниками уповноважених підрозділів Національної поліції:

- антиконкурентні дії органів влади, які призвели або можуть призвести до недопущення / усунення / обмеження / спотворення конкуренції (пункт 3 статті 50, частина перша статті 15 Закону), а саме антиконкурентні дії головних управлінь Національної поліції в областях, що полягають у визначенні у відповідний період і в межах відповідних територій надавачів послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих головними управліннями Національної поліції в областях транспортних засобів (укладення договорів) не на конкурентних засадах, які призвели або можуть призвести до недопущення / усунення / обмеження / спотворення конкуренції на ринку послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих головними управліннями Національної поліції в областях транспортних засобів;

- зловживання монопольним (домінуючим) становищем, що призвело або може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 2 статті 50, частина перша / пункт 1 частини другої статті 13 Закону), а саме зловживання монопольним (домінуючим) становищем (зокрема колективним) суб'єктами господарювання – надавачами послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих головними управліннями Національної поліції в областях транспортних засобів у зв'язку зі встановленням цін на вказані послуги, до яких включено додаткові, не передбачені Розмірами плат, витрати, без економічного обґрунтування, що призвело або може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих головними управліннями Національної поліції в областях транспортних засобів;

- щодо транспортних засобів, затриманих інспекторами з паркування:

- антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування (далі – ОМС), які призвели або можуть призвести до недопущення / усунення / обмеження / спотворення конкуренції (пункт 3 статті 50, частина перша статті 15 Закону), а саме антиконкурентні дії відповідних інспекцій, що полягають у визначенні у відповідний період і в межах відповідних територій надавачів послуг доставлення тимчасово затриманих інспекторами з паркування транспортних засобів (укладення договорів) не на конкурентних засадах, які призвели або можуть призвести до недопущення / усунення / обмеження / спотворення конкуренції на ринку послуг доставлення тимчасово затриманих інспекторами з паркування транспортних засобів;

- зловживання монопольним (домінуючим) становищем, що призвело або може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку (пункт 2 статті 50, частина перша / пункт 1 частини другої статті 13 Закону), а саме зловживання монопольним (домінуючим) становищем (зокрема колективним) суб'єктами господарювання – надавачами послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих інспекторами з паркування транспортних засобів у зв'язку зі встановленням таких цін на вказані послуги, що призвело або може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яке було б неможливим за умов існування значної конкуренції на ринку послуг доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих інспекторами з паркування транспортних засобів.

4. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРІ ДОСТАВЛЕННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ТИМЧАСОВО ЗАТРИМАНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

4.1. Щодо конкурсного механізму залучення суб'єктів господарювання для надання послуг (виконання робіт) доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів

- (42) Як зазначено попередньо, у Постанові № 1102 передбачена можливість територіальним органам Національної поліції для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів укладати договори з державними підприємствами, які належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції, а останнім, зі свого боку, – залучати на конкурсних засадах підприємства, установи та організації недержавної форми власності для надання окремих видів таких послуг.
- (43) Також у Постанові № 1102 та Порядку № 990 встановлено, що доставлення транспортного засобу на спеціальний майданчик чи стоянку здійснюється за допомогою евакуаторів, у тому числі тих, що належать підприємствам, установам та організаціям, які провадять діяльність, пов'язану з транспортуванням транспортних засобів, і з якими територіальним (у тому числі міжрегіональним) органом Національної поліції та ОМС, відповідно, укладені в установленому порядку договори.
- (44) Крім того, у Порядку № 990 визначено, що зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів здійснюється на спеціальних майданчиках чи стоянках Національної поліції, її територіальних (у тому числі міжрегіональних) органів, а також підприємств, установ та організацій, з якими територіальними (у тому числі міжрегіональними) органами Національної поліції укладено договори про надання послуг із зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.
- (45) Комітет з'ясував, що для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів (у випадку організації здійснення таких заходів) територіальні органи Національної поліції та ОМС (у меншій кількості випадків) укладають відповідні договори для надання таких послуг (виконання робіт).
- (46) При цьому, за отриманою МТВ Комітету інформацією, *переважно* територіальні органи Національної поліції *не* укладають договорів для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів із державними підприємствами, які належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ¹⁰ або Національної поліції¹¹, відповідно до Постанови № 1102, з огляду на їх відсутність (для провадження відповідного виду діяльності), а *останні*, відповідно, *залучають не на конкурсних засадах підприємства, установи та організації недержавної форми власності для надання окремих видів таких послуг*.
- (47) Водночас територіальні органи Національної поліції здебільшого залучають суб'єктів господарювання (у багатьох випадках *ФОП або комунальні підприємства*) для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів шляхом укладення «прямих» договорів, тобто не на конкурсних засадах.

¹⁰<https://regulation.gov.ua/catalogue/regulators/id5/companies/page-1>

¹¹<https://data.gov.ua/dataset/9932f9fc-2d3e-4fe0-a958-7f32c3ca1c7c/resource/bbe0f009-491a-41b0-b4b6-8414c762edfb>

- (48) Проте у випадках організації конкурсних процедур у вказаних правовідносинах такі процедури, як вбачається з їх аналізу, не є за своєю сутністю конкурентними.
- (49) Так, наприклад, територіальні органи Національної поліції розміщують повідомлення про укладення договорів з усіма бажаними суб'єктами господарювання, які згодні здійснювати доставляння за допомогою евакуаторів і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів за цінами, вставленими Розмірами плат, зокрема, на закритій території спеціального майданчика (стоянки) тощо.
- (50) Аналогічні випадки неконкурентного залучення суб'єктів господарювання для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів виявлено й з боку ОМС.
- (51) У свою чергу, такі дії територіальних органів Національної поліції та ОМС із залучення суб'єктів господарювання для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів не на конкурентних засадах можуть містити ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органів влади та ОМС відповідно.
- (52) Із зібраної МТВ Комітету інформації вбачається, що однією з причин цього є відсутність конкурсного механізму залучення суб'єктів господарювання для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів (ані Постановою № 1102, ані Порядком № 990, ані іншими нормативно-правовими актами), а саме відсутність:
- умов участі в конкурсі;
 - критеріїв відбору;
 - механізму конкурсного відбору;
 - строку подання та розгляду конкурсних пропозицій.
- (53) Визначення поза конкурсом суб'єкта господарювання для зберігання та доставлення тимчасово затриманих транспортних засобів може обмежувати право певних осіб, які мають бажання, можливість і намір взяти участь у такому конкурсі, змагатися за право здійснення відповідної господарської діяльності на товарних ринках.
- (54) Обмеженість доступу до інформації щодо необхідності залучення на конкурентних засадах суб'єкта господарювання для зберігання та доставлення тимчасово затриманих транспортних засобів є бар'єром входження на ринки цих товарів і може мати негативні наслідки для конкуренції.
- (55) Конкурс у самій своїй суті – це конкурентний спосіб надання суб'єкту господарювання – учаснику товарного ринку права на надання певних послуг (виконання робіт).
- (56) Основною метою проведення конкурсу є розвиток конкуренції та вибір на конкурсних засадах виконавців відповідних послуг (робіт).
- (57) Конкурсна процедура покликана забезпечити відкритість і прозорість порядку обрання суб'єкта господарювання та має забезпечити змагальність учасників ринку товару, унаслідок чого обирається найкраща пропозиція на товарному ринку.
- (58) Ці завдання відповідають принципам ефективної конкуренції на основі показників діяльності та власних досягнень суб'єктів господарювання.

- (59) Враховуючи мету проведення конкурсних процедур, оптимальною схемою проведення конкурсу є створення таких умов його проведення, які б забезпечили найбільш широке коло його учасників і їх добросовісну конкуренцію.
- (60) Умови конкурсу мають забезпечувати реальну конкуренцію між його учасниками, завдяки якій стати переможцем конкурсу можливо лише за умови представлення найбільш економічно привабливої пропозиції.
- (61) Проведення конкурсів на визначення переможців стимулює розвиток конкурентного середовища, а також сприяє підвищенню рівня якості послуг (робіт).
- (62) Так, *унаслідок незастосування конкурентних процедур окремо визначені суб'єкти господарювання можуть здобути / здобувають переваги над іншими не завдяки власним досягненням, що є основною ознакою конкуренції, а внаслідок дії зовнішніх факторів, одним із яких є вплив територіальних органів Національної поліції та ОМС.*
- (63) Така ситуація може мати негативний вплив на конкуренцію, оскільки суб'єкти господарювання, які потенційно можуть здійснювати діяльність, пов'язану з доставлянням та зберіганням транспортних засобів, обмежені в можливості вступити на ринки доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.
- (64) За наявною в Комітеті інформацією, є велика кількість суб'єктів господарювання (компаній і ФОП), видом діяльності яких за КВЕД є 52.21 Допоміжне обслуговування наземного транспорту¹².
- (65) Учасниками конкуренції на товарних ринках, зокрема ринках доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, беручи до уваги рівність фізичних та юридичних осіб перед законом (абзац четвертий статті 4 Закону України «Про Антимонопольний комітет України»), є суб'єкти господарювання незалежно від їх організаційно-правової форми (тобто ФОП і юридичні особи), а не тільки підприємства, установи та організації, як це передбачено в Постанові № 1102 та Постанові № 990.
- (66) Отже, територіальні органи Національної поліції та ОМС повинні здійснювати заходи щодо створення та розвитку конкуренції під час входу суб'єктів господарювання на ринки доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, визначаючи відповідних суб'єктів господарювання як переможців на конкурсних засадах.

4.2. Щодо формування вартості послуг (робіт) доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів

- (67) Навіть під час організації конкурентних процедур входу суб'єктів господарювання на ринки доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів територіальні органи Національної поліції та ОМС не застосовують цінового критерію відбору [передбачаючи в договорах, що надання таких послуг (виконання робіт) здійснюється за цінами, встановленими Розмірами плат, пояснюючи це відсутністю відповідних контрольних повноважень], що є вагомим фактором змагальності.
- (68) Зі свого боку, суб'єкти господарювання, займаючи монопольне (домінуюче) становище на ринках послуг (робіт) доставлення та/або зберігання тимчасово затриманих поліцейськими або інспекторами з паркування транспортних засобів у певний проміжок

¹²<https://youcontrol.com.ua/catalog/kved/52/21/>

часу в межах географічних територій, можуть завищувати ціни на вказані послуги (роботи) за рахунок, зокрема, включення додаткових, не передбачених Розмірами плат, витрат без економічного обґрунтування (підкат, кріплення лебідкою, фіксування вантажу, демонтаж строп тощо), а також завищення окремих статей витрат і встановлення надприбутків.

- (69) За наявною в Комітеті¹³ інформацією, встановлення суб'єктами господарювання вартості послуг (робіт) доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на рівні, вищому встановленого Розмірами плат, спричинено її неопукністю.
- (70) При цьому затвердження вартості на фіксованому рівні в Розмірах плат на виконання Порядку № 1102 виключає можливість існування цінової конкуренції між суб'єктами господарювання, які провадять діяльність / мають намір провадити діяльність у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.
- (71) Відсутність методики формування вартості послуг (робіт) доставлення та зберігання тимчасово затриманих як поліцейськими, так й інспекторами з паркування транспортних засобів не дозволяє суб'єктам господарювання формувати її на підставі безпосередньо понесених (економічно обґрунтованих) витрат на їх надання (виконання) і змагатися за рахунок цього, а також, відповідно, призводить до порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем.

5. ВИСНОВКИ

- (72) Комітет постійно здійснює контроль за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів із метою забезпечення державного захисту конкуренції в підприємницькій діяльності.
- (73) У процесі реалізації Комітетом законодавчо визначених повноважень виявлено проблемні питання невідповідності нормативно-правового регулювання у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів (Постанова № 1102 разом із затвердженими на її виконання Розмірами плат і Постанова № 990) законодавству про захист економічної конкуренції.
- (74) Так, запроваджений Постановою № 1102 механізм укладення територіальними органами Національної поліції договорів для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів із державними підприємствами, які належать до сфери управління

¹³У пояснювальній записці до проєкту наказу Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства економіки України «Про затвердження Розмірів плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках чи стоянках», надісланого до Комітету на погодження листом Міністерства внутрішніх справ від 07.04.2023 № 16747/8/38-4546-2023 (вх. Комітету № 6-01/5618 від 10.04.2023), зазначено так: «На сьогодні діють розміри плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках (стоянках), затверджені наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства фінансів України від 10 жовтня 2013 року № 967/1218/869, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2013 року за № 1887/24419.

Оскільки розміри плат за транспортування і зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів на спеціальних майданчиках чи стоянках не переглядалися вже більше дев'яти років, їх рівень не відповідає економічно обґрунтованим витратам надання цих послуг. За цей час значно зросла вартість складових послуг, зокрема пально-мастильних матеріалів, запчастин, послуг з технічного обслуговування і ремонту спеціальних автомобілів – евакуаторів, енергоносіїв, оплата праці та нарахування на неї тощо».

Міністерства внутрішніх справ або Національної поліції, практично не функціонує у зв'язку з їх відсутністю.

- (75) При цьому ані територіальні органи Національної поліції, ані ОМС майже не залучають суб'єктів господарювання (враховуючи при цьому обмеженість їх кола за організаційно-правовою формою як у Постанові № 1102, так і в Постанові № 990) на конкурсних засадах, а отже, ринок фактично не є конкурентним.
- (76) Основною причиною цього є законодавча неврегульованість умов участі в конкурсі з визначення надавача послуг (виконавця робіт) доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, критеріїв відбору, механізму конкурсного відбору, строку подання та розгляду конкурсних пропозицій.
- (77) Крім того, поряд із законодавчою неврегульованістю якісних критеріїв конкурентного відбору (наявність евакуаторів, страхування відповідальності тощо) не визначені цінові критерії відбору, що спричинено, зокрема, встановленням фіксованого розміру ціни за доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів у Розмірах плат на виконання Постанови № 1102, а також відсутністю методики формування вартості цих послуг (робіт).
- (78) Законодавча неврегульованість порядку конкурсного відбору суб'єктів господарювання, які здійснюють або бажають здійснювати доставлення та зберігання транспортних засобів, а також відсутність методики формування вартості таких послуг (робіт) впливає на конкуренцію серед зазначених суб'єктів господарювання, а також на власників / водіїв тимчасово затриманих транспортних засобів у зв'язку з необхідністю сплати завищеної вартості за надання вказаних послуг (виконання робіт)¹⁴, що призводить до порушень законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органів влади та органів місцевого самоврядування, а також зловживання монопольним (домінуючим) становищем.
- (79) Згідно із частиною першою статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України (Уряд України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади.
- (80) Відповідно до частини першої статті 49 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України на основі та на виконання Конституції і законів України, актів Президента України, постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, видає обов'язкові для виконання акти – постанови і розпорядження.
- (81) Згідно з пунктом 14 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» у сфері формування та реалізації конкурентної політики, сприяння розвитку конкуренції, нормативного і методичного забезпечення діяльності Антимонопольного комітету України та застосування законодавства про захист економічної конкуренції Антимонопольний комітет України має повноваження вносити пропозиції Президенту України, Кабінету Міністрів України, Національному банку України, приписи органам влади, органам місцевого самоврядування щодо зміни прийнятих ними нормативно-правових актів, які не відповідають законодавству про захист економічної конкуренції або внаслідок неоднозначного розуміння яких створюються перешкоди для розвитку конкуренції.

¹⁴Лише у 2023 році видано вперше більше 337 тисяч посвідчень водія (за посиланням https://hsc.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/Zvit_2023.pdf).

Отже, з метою запобігання порушенню законодавства про захист економічної конкуренції у сфері доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, керуючись пунктом 14 частини третьої статті 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», Антимонопольний комітет України **вносить Кабінету Міністрів України**

ПРОПОЗИЦІЇ:

Врегулювати на нормативно-правовому рівні питання:

1. Конкурсного механізму залучення суб'єктів господарювання для доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів, зокрема врегулювання:

- умов участі в конкурсі;
- критеріїв відбору;
- механізму конкурсного відбору;
- строку подання та розгляду конкурсних пропозицій.

2. Порядку визначення цін на доставлення та зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Про результати розгляду цих пропозицій просимо повідомити Антимонопольний комітет України.

Голова Комітету

Павло КИРИЛЕНКО